

Speaker Notes bij Sprookjes dr'uit - Paranoia dr'in

Workshops 05 maart 2007 Amsterdam en 13 maart 2007 Eindhoven

Christoph Bouthillier

Sheet	Tekst / Info
1	<p>Beste collega's, welkom!</p> <p>U coördinator heeft me gevraagd om een avond te vullen met het thema "ICT en vertalen". Uitgaande van de gedachte dat de vertaler - en daarbij sluit ik tolken uiteraard niet uit - meer nodig heeft dan enkel een pc met Word en Internet - net zo als een chirurg meer nodig heeft dan schone handschoenen en een scherp mes, wil ik met u in een soort voortrazende achtbaan de gereedschapskist verkennen. Deels zal het om momentopnames gaan omdat de ontwikkelingen nu eenmaal niet stilstaan. Het zal een compacte reis worden omdat alle onderwerpen - en dat zijn er nogal wat - maar kort aan bod komen. Na de wilde rit is er uiteraard gelegenheid tot vragen en discussie.</p>
2	<p>Goed, dan maken we een vliegende start – en nogmaals, schrikt u niet van het tempo, u kunt immers thuis op het web alles nog eens rustig nalezen, inclusief een hele reeks links naar producten en prijsindicaties die ik hier niet allemaal zal noemen.</p> <p>http://www.tekstotaal.com/sprookjes&paranoia</p> <p>Het kan bevorderlijk zijn voor de communicatie in het discussiegedeelte wanneer u het nummer van de dia rechts onder in kwestie noteert.</p>
3	<p>De eerste auteurs beschikten zo te zien niet over pc's, ook niet over goedgekeurde bureaustoelen. Van het pyramidebouwen hadden ze namelijk vreselijke RSI in de rechter arm gekregen, vandaar hier het door de faraonen-Arbo aanbevolen gebruik van de linker hand.</p>
4	<p>Met de steen van Rosetta, gevonden in 1799 en ontcijferd in 1822 door Jean-François Champollion zouden we die meneer acuut tot erelid van onze vereniging promoveren.</p>
5	<p>Op een gegeven moment was het schrijven van hand door de</p>

Sheet	Tekst / Info
	eeuwen heen dusdanig vermoeiend geworden dat zelfs deze krachtige man in 1793 eronder bezweek.
6	Zo rond 1885 was meneer Hollerith het onderhand echt beu en sleutelde hij dit veredelde telraam in elkaar.
7	Aan deze twee doortastende jongeren, vooral die met het gele aureool, hebben u en ik ons dagelijks brood te danken en het feit dat u dit kunt zien. Inmiddels zijn we overigens aanbeland in 1968.
8	Maar voordat het uiteindelijk zo ver was ging het op 13 december 1977 nog bijna mis. Je moet er toch niet aan denken dat ze dit jonge boefje te lang hadden vastgehouden.
9	Daar zien we ze weer in 1978, in een club van hippie-achtigen - inmiddels bent u vertrouwd met de gele cirkel, en met de rode van zijn vriendje Paul.
10	Zo herkent u hem wellicht al wat beter.
11	Niemand zal het ontkennen, hij is nog steeds de nummer één, en ondanks alle tegenwind en criticasters – waar zouden we zijn zonder zijn ambitie?
12	<p>We gaan de zaken nu serieus aanpakken en komen bij het sprookjesbos met zeven, enigszins willekeurig maar zeker niet uit de lucht gegrepen bomen die het verdienen gerooid te worden. Hier zijn de eerste drie.</p> <p>Boom 1 kom je nog geregeld tegen. U kent ze vast wel, de vertalers die trots vertellen, alles met Word te doen. Welnu, de veeleisende klanten en de toenemende mogelijkheden maken het professioneel gezien onmogelijk om onder zulke zware beperkingen serieus te werken.</p> <p>Ook Boom 2 is een rooikandidaat – een groot aantal van de straks nog op te sommen uitstekende aanvullende en hulpprogramma's is hetzij gratis of kost niet veel meer dan 30 of 40 euri.</p> <p>Boom 3 laat zich gemakkelijk kappen. Wanneer u af en toe een uurtje neemt om gewoon te spelen met diverse software –</p>

Sheet	Tekst / Info
	<p>inclusief Word - dan zult u zien dat de gevolgde denkwijze en daarmee ook de bediening onderling veelal zeer vergelijkbaar is. En de angst om gegevens tijdens het aldus spelevaren te verliezen laat zich gemakkelijk uitbannen door net voorafgaande aan het „spelen“ eindelijk weer eens een complete backup van uw harde schijf te maken – en ook hiervoor is veel software voorhanden. Daar kom ik nog op terug.</p>
13	<p>En hier komen de overige 4 bomen.</p> <p>Ik durf het niet eens te vragen hoeveel onder u ingeval van een calamiteit vandaag, nú – denk aan brand, water, inbrekers, fysiek gecrashte harde schijf – ALLES kwijt zijn – niet alleen de gegevens zoals honderden adressen, alle vertalingen, terminologie, maar ook de gehele inrichting van de harde schijf wat op zich zelf al dagen verloren werk betekent. En stel u heeft toch een backup maar bewaart die in huis – dan hebt het volste vertrouwen in El-Al, de veendijken en de gasleiding van uw onderbuurman – geheel ten onrechte. Bewaar volledige en wekelijkse backups bij uw schoonmoeder én maandelijks in uw bankkluis. Bewaar tussentijdse verse gegevens – vertalingen, adresboeken, favorieten – in de kluis op uw verre server. Daar kom ik nog op terug.</p> <p>Spraakherkenning is een must. In het tempo waarin ik nu spreek kunt u bij 95 tot 98% herkenningspercentage van een platte tekst netto 1100 woorden „schoon voor de klant“ produceren. Ik gebruik het al 10 jaar en had daarvoor dames en heren typistes. De kosten voor software en speciale microfoon zijn te verwaarlozen, en het kan op elke pc vanaf 1 GHz en circa 512 MB RAM.</p> <p>Het antwoordapparaat op de vaste lijn kunt u de deur uit doen. Schakel naar uw mobiel niet met *21 maar met *61 door. Daar kom ik nog op terug.</p>

Sheet	Tekst / Info
	<p>Faxtoestellen zijn echt out. Faxen is bijna out. De faxlijn is echt out. Haal gratis een nieuwe. Neem de gratis XOIP-dienst van KPN – al uw faxen komen op een speciaal 084-nummer binnen en belanden van daaruit in uw e-mail.</p> <p>http://www.xoip.com</p> <p>Het verzenden van faxen doet u vanuit de PC. Alle bestanden met tekst en/of plaatjes verzendt u met een faxprogramma via de menuoptie ‘Afdrukken’.</p> <p>Ik beveel u Fax Machine aan van de Nederlandse ontwikkelaar Nico Cuppen, met eigen voorblad en onder gebruikmaking van het adresboek in Outlook Express.</p> <p>http://www.nicocuppen.com €30 incl. BTW</p> <p>Voor het faxen van papieren documenten neemt u een scanner. Die is natuurlijk ook geschikt voor OCR (Optical Character Recognition, oftewel schriftherkenning). Software is leverbaar voor meer dan 170 talen. De daarmee gescande plaatjes faxt u vervolgens met een faxprogramma.</p>
14	<p>Zoals u ziet, kunnen er naast spontaan vuur en rook uitspuwende monitoren – is me al gebeurd, evenals 5 defecte harde schijven over de jaren heen en een fysieke inbraakpoging in mijn woning - ook andere, vreemde ongelukken met uw huis gebeuren zoals wat ik zo’n 19 jaar geleden in Oxford zag. Nee, het is geen fotomontage.</p> <p>U hebt gewoon veel meer paranoia nodig.</p>
15	<p>Gezonde angst en paranoia is wat ik u mee wil geven.</p> <p>E-mails zijn binnen een bedrijf meestal met gemak af te luisteren, en gaat u er maar van uit dat de geheime diensten op enorme schaal industriële en politieke spionage bedrijven, ook op uw zendingen naar en van klanten.</p> <p>Harde schijven zijn niet te vertrouwen, daar is alles mee</p>

Sheet	Tekst / Info
	gezegd.
16	<p>Flinke angst is zoals gezegd gezond voor u.</p> <p>Hoedt u voor virussen, maar dat is een open deur.</p> <p>Bescherm uw bestanden niet alleen omdat het <i>uw</i> bestanden zijn maar ook omdat uw klanten het volste recht hebben op beslotenheid en geheimhouding van hun veelal zeer delicate gegevens die ze in onbegrijpelijk blind vertrouwen aan u hebben prijsgegeven. Ik kreeg een tijdje terug ter vertaling een bericht over een beurskoersgevoelige overname van meer dan 2 miljard euri - per e-mail in Word, weliswaar versleuteld met een redelijk wachtwoord maar door iedereen met niet al te dure Russische software in seconden te kraken.</p> <p>http://www.password-crackers.com</p> <p>New York en Italië een tijdje terug en dezer dagen Nijmegen zijn recente voorbeelden die u zouden moeten aansporen om tijdens het werken ca. na elke tweede pagina een backup te plaatsen op een ander medium of, beter, op uw verre server.</p> <p>Als vertaler loopt u een flink RSI-risico – ik kom daarop nog terug. Bij de tolken is dat minder groot, van kaak-RSI heb ik tot dusver niet gehoord.</p>
17	Met één woord, veiligheid is een veelomvattende taak in ons beroep.
18	<p>Ter ondersteuning van de virusscanner kunt u het beste een paar simpele maatregelen treffen.</p> <p>U moet met deze instellingen voor ActiveX wel wat meer klikken op websites maar op alle twijfelachtige sites zegt u gewoon steeds „nee“.</p>
19	Hiermee maakt u riskante en veelal verborgen actieve extensies zichtbaar, zoals PIF, SCR, VBS en diverse anderen.
20	1. Gebruik een goede virusscanner en laat die minimaal dagelijks automatisch updaten.

Sheet	Tekst / Info
	<p>http://www.kaspersky.com http://www.antivir.de</p> <p>2. Spyware zijn verborgen programma's of cookies die meeliften vanuit sommige commerciële sites, op uw harde schijf geplaatst worden en vervolgens stiekem uw surfgedrag terugrapporteren. http://www.lavasoft.com http://www.microsoft.com/athome/security/spyware/software/default.aspx</p> <p>3. Om spam tegen te gaan - tegenwoordig 90% van al het mailverkeer - moet u uw e-mail adres koesteren en proberen te voorkomen dat u adres - en dat van anderen in allerlei onzinnige cc'tjes beland. Gebruik het spamfilter van uw provider en/of Gmail als ophaaladres. http://www.gmail.com</p> <p>4. Een externe reserveprovider is gratis of heel goedkoop en beveiligt volledig tegen verlies van inkomende e-mails. Directbox.com biedt tot 5 GB mailopslag, een eigen faxnummer en is gebruikersvriendelijk, weliswaar in het Duits. http://www.directbox.com</p>
21	<p>5. Op de server van uw provider is plaats voor ca. 20 – 30 MB voor inkomende e-mail, bij XS4ALL zijn het zelfs 500 MB. Zodra de mail is opgehaald wordt ze normaliter gewist. Maar stel dat uw pc ná het ophalen crasht en u wilt nogmaals de mail halen – welnu, ze is dan weg. Met deze instellingen hebt u enkele dagen respijt om ze met webmail nogmaals te halen.</p>
22	<p>6. Verzend vertrouwelijke stukken met wachtwoorden met minimaal 8, liever meer (bijv. 12) tekens die niet zijn te raden.</p> <p>7. Versleutelen voor extreem vertrouwelijke stukken kan het</p>

Sheet	Tekst / Info
	<p>beste met Zip vanaf versie 9 en de 256 bits AES-encryptie in combinatie met een lang en lastig wachtwoord. Daarmee is het bestand praktisch onkraakbaar behalve voor supercomputers.</p> <p>http://www.winzip.com</p>
23	<p>8. Log na gebruik van webmail in internetcafés uit, log nogmaals in met de correcte username maar met een bewust fout wachtwoord en stop na de foutmelding; let op geheime camera's in internetcafé's die wachtwoorden bespieden.</p> <p>9. Houd Word-bestanden schoon (zie 'Bestand, Eigenschappen'). Vooral bij revisies lift interne informatie soms onbedoeld mee. Kopieer de tekst en plak hem in een nieuw bestand - dat helpt al enigszins.</p>
24	<p>10. Wees bedacht op de totale en verborgen leesbevoegdheid ingeval van onversleutelde e-mail van iedereen naar iedereen (magazijnmedewerker => concerndirectie, concerndirectie => magazijnmedewerker) binnen een kantoor netwerk bij u én bij de klant als het minuscule hackersprogramma ICQsniff wordt gebruikt.</p> <p>11. Bescherm de BIOS en de harde schijf van uw laptop met wachtwoorden en/of smartcard – denk aan de diefstal van de laptop van de huisarts van Princess Diana.</p>
25	<p>12. Gebruik een softwarematige (bijv. ZoneAlarm, http://www.zonelabs.com; ook in gratis versie) of, beter, hardwarematige firewall. Aanbeveling: sluit alle poorten af behalve 21 (FTP), 25 en 110 (e-mail) en 80 (surfen).</p> <p>13. Draadloze netwerken (= WiFi / 802.11x) zijn een gemakkelijke prooi voor afluisteraars en hackers. WEP is in seconden te kraken. WPA(2) / Wireless Protected Access is beter maar ook niet veilig voor zware aanvallen. Kabels zijn beter!</p> <p>14. Maak zeer regelmatig zogenaamde images van uw hele</p>

Sheet	Tekst / Info
	harde schijf. Koop een externe harde schijf voor de images en bewaar ze bij een betrouwbaar familielid in de buurt. Image for Windows - http://www.terabyteunlimited.com
26	15. Elk ADSL-modem wordt gemiddeld elke 40 seconden aangevallen. Timmer het dan ook dicht en controleer de beveiliging. Raadpleeg hiervoor in principe een vakman.
27	
28	
39	
30	Op namen en links kom ik nog terug.
31	
32	Ook op het gebied van de bestandsuitwisseling is sinds de dagen van Pheidippides, de eerste marathonloper in 490 v. Chr. (het lopen deed hem overigens bepaald geen goed), en de pony-express tussen april 1860 en november 1861 – waar regelmatig niet minder dan 3.163 km binnen 10 dagen werden afgelegd – enige vooruitgang geboekt zoals u hier kunt zien.
33	Sommige providers bieden internettoegang tegen binnenlands tarief via diverse communicatiekanalen door samenwerking met iPass (http://www.ipass.com).
34	
35	7. Een hele website downloaden is soms heel gemakkelijk, soms helaas (vrijwel) onmogelijk. Voor relatief eenvoudige gevallen helpt Website Extractor. http://www.esalesbiz.com/extra USD 29,95
36	
37	
38	
40	
41	FineReader - http://www.abbyy.com ; €139, max. 177 talen; leest pdf v.a. v6 OmniPage Pro - http://www.nuance.com ; USD 509, leest pdf. v.a. v.10

Sheet	Tekst / Info
42	<p>CAT (computer-assisted translation / vertaalgeheugens):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Trados/SDLX http://www.sdl.com • Star Transit <a href="http://www.star-ag.ch/star-
www/description/translation/star-group/eng/star.html">http://www.star-ag.ch/star- www/description/translation/star-group/eng/star.html • DejaVu http://www.atril.com • Wordfast http://www.wordfast.net <p>(Prijzige - €1200+) tools voor software-localisatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • RC-WinTrans (http://www.schaudin.com) • Passolo (http://www.passolo.com) • Catalyst (http://www.alchemysoftware.ie) <ul style="list-style-type: none"> • Inleiding CAT-tools: http://www.transsoft.seo.pl/en/translator_tools.html • Vergelijking localisatie-tools: http://www.localizationworks.com/DRTOM/Conclusions.html
43	
44	Elk commentaar overbodig...
45	Wikipedia heeft vele artikelen in meerdere talen, weliswaar geen vertalingen van elkaar maar toch heel nuttig om te vergelijken
46	
47	
48	
49	
50	De telefoon gaat 4 keer over, u hebt tijd om op te nemen. Bent u niet thuis, gaat vanaf de 5e beltoon uw GSM over en eventueel naar de voicemail daarvan. U hebt nooit meer omkijk naar een vol of akoestisch waardeloos bandje, en u bent voor uw klanten altijd bereikbaar als ware u een groot kantoor.
51	
52	http://www.irislink.com/c2-588/Pen-and-Portable-scanners.aspx

Sheet	Tekst / Info
	vanaf €152
53	
54	In dure hotels bestaat het nu al: de verre gesprekspartners op ware grootte.
55	Het is onvoorstelbaar wat er allemaal gemaakt is om kapot te gaan. Uit oogpunt van continuïteit en leveringszekerheid ontkomt u niet aan een heel arsenaal aan hardware-doublures. Meneer Zuse bouwde overigens al in 1937 eerste computer.
56	Er is een alomvattend programma – hét programma – bijna gereed maar ik kan u helaas geen leverdatum noemen.
57	
58	
59	
60	
61	Wacom helaas erg prijzig maar alle anderen zijn gewoon slecht. Kies een A5-tablet; A6 is te klein, A4 is te groot;
62	http://www.ergorest.nl ; €63 excl. BTW Ik zou er niet zonder kunnen, extreem prettig.
63	
64	Vervang de voeding door een stille met 120 mm ventilator (ca. 80 euri), de standaard CPU-koeling door een stille met minimaal 80 mm ventilator (ca. 20 euri) en neem een passief gekoelde grafische kaart, dus zonder ventilator. Evtl. de harde schijf in rubber ophangen. De pc is dan praktisch onhoorbaar.
65	
66	
67	IBAN: zie ook http://www.tekstotaal.com/ciban-n.html en http://www.almisoft.de BIC: http://www.swift.com/biconline
68	Alle tips zijn na te lezen in http://www.tekstotaal.com/ftp/christoph_bouthillier_ngtv_vzv_artikelen.doc

Sheet	Tekst / Info
	Een kabel niet langer dan 10 à 20 cm tussen splitter en ADSL-modem verhoogt de snelheid enorm.
69	
70	
71	
72	
73	
74	
75	
76	
77	
78	
79	Ik wens u alvast een uitstekende nachtrust. Dank voor uw aandacht. Zijn er vragen?